

गुरुङ्ग जातिको मृत्यु संस्कार र अर्घु (पय) मा विविधता

(गण्डकी अञ्चलका स्याङ्जा, कास्की र तनहुँ)

समाजशास्त्रीय अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय अन्तर्गत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर

तहको उपाधि प्राप्तिको आंशिक आवश्यकता पूरा

गर्न तयार पारिएको शोध पत्र

शोधकर्ता

बुद्धिमाया गुरुङ्ग

क्याम्पस क्रमाङ्क २०१

परिक्षा रोल नं २८१८७८

त्रि.वि. दर्ता नं ६ २ ३८ १३५ २००५

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०७३

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग, कीर्तिपुर केन्द्रिय क्याम्पस कीर्तिपुर, नेपाल

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित पाठ्यक्रम अनुसार स्नातकोत्तर तहको आंशिक आवश्यकता पुरा गर्नको निमित्त मेरो निर्देशनमा तथा सहयोगमा बुद्धिमाया गुरुङ्गले “गुरुङ्ग जातिको मृत्यु संस्कार र अर्घु (पय)मा विविधताको अध्ययन” विषयक अध्ययन गण्डकी अंचल अन्तर्गतका जिल्लाहरु कास्की, स्याङ्जा र तनहुँका ठाउँहरु छनोट गरी स्थलगत अध्ययन गरी यो शोधपत्र तयार पार्नु भएको हो ।

म उहाँको कार्यप्रति सन्तुष्ट छु र प्रस्तुत शोधपत्रको आवश्यक मूल्यांकनको लागि सिफारिस गर्दछु ।

मिति : २०७३।१२।२९

.....

डा. मीना उप्रेती

सुपरिवेक्षक

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

समाजशास्त्र विभाग कीर्तिपुर केन्द्रिय क्याम्पस कीर्तिपुर

काठमाडौं ।

स्वीकृती पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्वारा निर्धारित कार्यक्रम अनुसार स्नातकोत्तर तहको आंशिक आवश्यकता पुरा गर्नका निमित्त बुद्धिमाया गुरुङ्गले “गुरुङ्ग जातिको मृत्यु संस्कार र अर्घु(पय)मा विविधता” को अध्ययन अन्तर्गत गण्डकी अञ्चलको स्याङ्जा, कास्की र तनहुँको विभिन्न ठाउँहरूमा स्थलगत अध्ययन गरि तयार पारिएको यो शोध पत्र मुल्यांकन समितिद्वारा स्वीकृत गरी परिक्षण गरिएको छ ।

.....

प्रा.डा. तुल्सीराम पाण्डे

विभागिय प्रमुख

.....

डा. मीना उप्रेती

आन्तरिक सुपरिवेक्षक

.....

राम के.सी.

वाह्य सुपरिवेक्षक

कृतज्ञता

त्रिभुवन विश्वविद्यालय समाजशास्त्र संकाय स्नातकोत्तर तहको एम. ए. द्वितिय बर्षको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्नको लागि यो शोध पत्र तयार पारिएको हो । विश्वव्यापीकरण, आधुनिकीकरण तथा विश्वव्यवस्थाका कारण संसारमा चुलिदै गएको विकाश प्रक्रियाको माहोल हाम्रो देशमा पनि मन्द रूपमा आइरहेको छ । यहाँका समाज समुदायले मुहार फेर्दैछन् । यसक्रममा गुरुङ्ग संस्कारहरुमा पनि निरन्तर परिवर्तन र परिमार्जन भइरहेकोले “गुरुङ्ग जातिको मृत्यु संस्कार र अर्घु (पय) मा विविधताको अध्ययन” शोधले उजागार गर्न खोजेको छ । स्थलगत अध्ययनबाट सत्य तथ्य जानकारी लिई तयार पारिएको यो अध्ययनले गुरुङ्ग समुदाय सम्बन्धि विभिन्न जानकारी हासिल गर्न सकिने छ ।

यो शोधपत्र तयार पार्ने क्रममा प्रस्तावना कार्यदेखि शोधकार्य पूरा गर्नका लागि सम्म महत्वपूर्ण सल्लाह सुझाव हौसला प्रदान गर्नुहुने आदरणीय सुपरिवेक्षक डा. मीना उप्रेती म्याडमलाई मेरो हार्दिक कृतज्ञता छ । साथै विभागीय प्रमुख प्रा.डा. तुल्सी पाण्डे सरलाई पनि विभिन्न सल्लाह सुझावको लागि कृतज्ञता प्रकट गर्दछु । त्रि.वि.केन्द्रिय पुस्तकालयका कर्मचारी, तमु बौद्ध सेवा समिति, अनामनगर, आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय उत्थान प्रतिष्ठान, ललितपुर, तमु ह्युल छोंज धिँ, गोंगबुका कर्मचारीहरुको सहयोग प्रति पनि म अत्यन्तै आभारी छु ।

यो शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा विभिन्न महत्वपूर्ण सल्लाह सुझाव, आफ्नो अमूल्य समय, श्रम खर्च गरी यो शोध पत्रलाई कम्प्युटर टाइप गरी शोधलाई मुर्त रूप दिन सहयोग गर्नुहुने आदरणीय दाजु रोशन गौतम ज्यूलाई हृदय देखि नै कृतज्ञता प्रकट गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद

शोधकर्ता

बुद्धिमाया गुरुङ्ग